การพรากโดยการแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจในการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก

CHILD ABDUCTION THROUGH TRUST EXPLOITATION IN CHILD GROOMING

สิรินทิพย์ สมใจ
Sirintip Somjai
นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : sirin.somj@gmail.com
Doctoral student of Doctor of Laws Program
Faculty of Law, Thammasat University : sirin.somj@gmail.com

Received : June 16, 2024
Revised : June 12, 2024
Accepted : July 24, 2024

บทคัดย่อ

การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กเป็นกลวิธีอย่างหนึ่งของผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งเป็นการสร้างสถานะความสัมพันธ์และการแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจที่เกิดจากความสัมพันธ์นั้นในขั้นตระเตรียมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือขั้นล่วงละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก การอยู่กับเด็กโดยลำพังเป็นสถานการณ์ที่ทำให้ผู้กระทำสามารถล่วงละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้โดยไม่มีผู้อื่นพบเห็น ผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กหลายรายจึงมักหาโอกาสเพื่อให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังก่อนที่จะมีการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ในกรณีที่ผู้กระทำใช้การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กก่อนที่จะมีการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ความซับซ้อนของความสัมพันธ์ใกล้ชิดอันเกิดจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กวิธีการแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจ และการใช้กลวิธีชักจูงเด็กโดยอาศัยความมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของเด็กของผู้กระทำ ทำให้การสร้างสถานการณ์ที่ผู้กระทำอยู่กับเด็กโดยลำพังเกิดขึ้นหลากหลายรูปแบบ การปรับใช้บทบัญญัติความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ มาตรา 317 ถึงมาตรา 319 จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ควรถูกนำใช้เพื่อลงโทษผู้กระทำและยับยั้งให้ไม่มีการสร้างสถานการณ์ในลักษณะดังกล่าวขึ้น แต่การตีความการกระทำที่การพรากของศาลไทยยังขาดความชัดเจน ทำให้ในกรณีที่ผู้กระทำไม่ได้มีการกระทำทางกายภาพอย่างชัดเจนอย่างการก่อ การสนับสนุนการเดินทางของเด็กหรือการสนทนากับเด็กในช่องทางสนทนาออนไลน์ ถูกวินิจฉัยว่าไม่เป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ในบางคดี ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะให้ในกรณีที่ผู้กระทำอาศัยความสัมพันธ์หรือแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์ กระทำการใด ๆ อันทำให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพัง ไม่ว่าการกระทำนั้นจะเกิดการกระทำโดยตรง ก่อ หรือสนับสนุนให้เด็กเดินทางออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ และควรมีการกำหนดความรับผิดทางอาญาสำหรับกรณีการสนทนากับเด็กผ่านทางช่องทางออนไลน์ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นความผิดเกี่ยวกับการกระทำทางเพศต่อเด็กอีกฐานความผิดหนึ่ง

คำสำคัญ

การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก, การพรากเด็กหรือผู้เยาว์, การแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจ, การตระเตรียมกระทำทางเพศต่อเด็ก

ABSTRACT

Child grooming is a manipulative tactic employed by sexual offenders against children. It involves establishing a relationship and exploiting the trust built within that relationship to prepare for sexual abuse or to solicit sexual favors from children. The perpetrator typically seeks opportunities to be alone with the child, creating situations where they can exploit them sexually without others witnessing their actions. The process of grooming often begins with the perpetrator gaining the trust of the child through various manipulative tactics, exerting influence over their decision-making, which results in various scenarios where perpetrators find themselves alone with children through deceptive means. The application of Penal Code provisions on corrupting minors or young individuals, from Article 317 to Article 319, serves as legal measures to prosecute offenders and prevent the creation of such situations. However, the interpretation of corrupting actions by Thai courts still lacks clarity, especially in cases where there is no clear physical action, such as inducing or facilitating a child's travel or conversing with a child through online platforms. Consequently, in cases where offenders exploit relationships or seek benefits from trust to be alone with children, regardless of whether these actions directly result in physical acts, support, or facilitate private conversations, these should still be considered forms of corrupting. Criminal liability should be established for cases involving online conversations with children to seek sexual benefits from them as a form of sexual corruption against children, constituting an offense related to engaging in sexual acts with children.

Keywords

Child Grooming, Child abduction, Trust exploitation, Preparation of the sexually abused child.

บทนำ

การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กเป็นกลวิธีของผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งดำเนินการช่วงต้นของการล่วงละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ความสัมพันธ์ใกล้ชิด ความไว้วางใจ และการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้กระทำได้รับจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กจะถูกนำมาใช้ในขั้นตระเตรียมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก โดยการทำให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังและแสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์นั้นล่วงละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก การสร้างสถานการณ์เพื่อให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังของผู้กระทำในบางกรณีอาจมีการพาเด็กออกจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง เช่น การชักชวนเด็กออกนอกบ้าน นัดหมายพบเจอเด็กในสถานที่ต่าง ๆ อาสาพาเด็กออกไปซื้อของเล่นหรือการอุ้มเด็กไปบ้านตนเอง เป็นต้น แต่ในบางกรณีสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในบ้านพักของเด็ก หรืออยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับที่ผู้ดูแลเด็กอยู่ อาทิ ผู้กระทำแอบเข้าไปในห้องนอนของเด็ก ผู้กระทำเสนอตัวอาสาอาบน้ำให้เด็กหรืออยู่กับเด็กโดยลำพังในห้องรับแขก นอกจากนี้สถานการณ์ที่ทำให้ผู้กระทำได้อยู่กับเด็กโดยลำพังอาจเกิดขึ้นโดยเด็กเป็นผู้เดินทางมาหาผู้กระทำเอง การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กขณะที่ผู้กระทำมีโอกาสอยู่กับเด็กโดยลำพังเป็นการกระทำที่กระทบต่อความรู้สึกของบิดามารดาผู้ปกครองหรือผู้ดูแลว่าถูกล่วงล้ำการปกครองดูแลเด็กของตน จึงควรมีการปรับใช้ความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ มาตรา 317 ถึงมาตรา 319 ตามประมวลกฎหมายอาญาเพื่อลงโทษผู้กระทำที่ทำให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าวหรือฉวยโอกาสจากสถานการณ์ที่ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก แต่อย่างไรก็ตาม การปรับใช้บทบัญญัติข้างต้นกับสถานการณ์ที่ผู้กระทำทำให้ตนเองอยู่กับเด็กโดยลำพังต้องพิจารณาลักษณะการกระทำของผู้กระทำในแต่ละกรณีว่าเป็นการพรากหรือไม่ ซึ่งการตีความการพรากของศาลไทยมีหลายลักษณะ ประกอบกับวิธีการทำให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังโดยอาศัยความไว้วางใจอันเกิดจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กของผู้กระทำมีหลายรูปแบบบทความนี้จึงเป็นการศึกษาการตีความการพรากกับการทำให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังของผู้กระทำภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กของผู้กระทำ เพื่อวิเคราะห์การปรับใช้บทบัญญัติความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ มาตรา 317 ถึงมาตรา 319 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นสามส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่งเป็นการศึกษาลักษณะของการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก ส่วนที่สองเป็นการศึกษาขอบเขตอำนาจปกครองเด็กและการให้ความคุ้มครองอำนาจปกครองของผู้ใช้อำนาจปกครองในกฎหมายอาญา และส่วนที่สามเป็นการศึกษาขอบเขตการตีความคำว่าพรากกับการทำให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก

1. การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก

การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก[1]เป็นกลวิธีของผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิด สถานะหรือสภาวะพึ่งพาอาศัยที่สร้างความเชื่อมโยงทางอารมณ์และความรู้สึกระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกล่อลวง[2] และการแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดนั้น เพื่อตระเตรียมการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก หรือใช้ในการล่วงละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

[1] บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์เรื่อง การให้ความคุ้มครองเด็กจาการล่อลวงเพื่อการอนาจาร (Child Grooming) ของนางสาวสิรินทิพย์ สมใจ ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

[2] Paul Ashton and others, 'Grooming: Psychological, Physical and Community' (2019) Virtus Online 1-2 <https://files.ecatholic.com/20307/documents/2019/10/2019_10%20VIRTUS%20Monthly%20Bulletin.pdf?t=1571160927000> สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2565.

ลักษณะของการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กสามารถแบ่งออกเป็นสามลักษณะ ได้แก่ การล่อลวงเด็กโดยตรง การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กลักษณะนี้ผู้กระทำจะก่อความสัมพันธ์กับเด็กโดยตรงและมีการปฏิสัมพันธ์กับเด็กอย่างต่อเนื่อง[3] จนได้รับสถานะหรือความสัมพันธ์พิเศษจากเด็ก รูปแบบความสัมพันธ์ที่ผู้กระทำนำมาใช้ในการล่อลวงเด็กโดยตรงมีหลากหลายรูปแบบ อาทิ มิตรภาพ ที่พึ่งพาทางจิตใจ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้อุปการะดูแล หรือคนรัก รูปแบบความสัมพันธ์ที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดคือ ความสัมพันธ์เชิงชู้สาว[4] และมักเป็นการกระทำต่อเด็กวัยรุ่น เนื่องด้วยลักษณะความสัมพันธ์เชิงชู้สาวเป็นความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายมีความใกล้ชิดทางกายและอารมณ์[5] และมีการสัมผัสเนื้อตัวร่างกายอีกฝ่ายมากกว่าความสัมพันธ์รูปแบบอื่น อีกทั้งเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ได้รับความสนใจจากวัยรุ่นมากกว่าความสัมพันธ์แบบอื่น[6] จึงทำให้ผู้กระทำส่วนใหญ่เลือกความสัมพันธ์เชิงชู้สาวเป็นความสัมพันธ์ในการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก ประกอบกับอุปนิสัยของช่วงวัยรุ่นที่มีการตัดสินใจตามอารมณ์ของตนเอง ขาดการคิดไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วน และการให้คุณค่าของการมีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวหรือประสบการณ์เกี่ยวกับการมีกิจกรรมทางเพศของวัยรุ่นบางกลุ่ม[7] ทำให้การสร้างความสัมพันธ์เชิงชู้สาวกับวัยรุ่นสามารถนำไปสู่สถานการณ์ที่ทำให้ผู้กระทำได้อยู่กับเด็กโดยลำพังโดยง่าย รวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้สะดวก อาทิ การอ้างเหตุผลเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงชู้สาวเพื่อขอร่วมประเวณีกับเด็ก การชักจูงให้เด็กหลงเชื่อว่าการกระทำทางเพศเป็นเรื่องที่ควรทำระหว่างคู่รัก หรือการทำให้เด็กยอมแสดงอนาจารหรือถ่ายปลดเสื้อผ้าเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ

การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กลักษณะที่สอง คือ การล่อลวงบุคคลในครอบครัวของเด็ก ผู้กระทำจะสร้างความสัมพันธ์หรือสภาวะพึ่งพาอาศัยกับบุคคลในครอบครัวของเด็ก เพื่อให้ตนเองได้รับความไว้วางใจแล้วจึงแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจนั้นทำให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพัง หรือฉวยโอกาสในขณะที่อยู่กับเด็กโดยลำพังล่วงละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก[8] เช่น ขอพาเด็กไปนอนที่บ้าน[9] เสนอตัวพาเด็กไปซื้อขนม[10] หรืออาสาไปรับเด็กจากโรงเรียน เป็นต้น และการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กลักษณะที่สาม คือ การล่อลวงสังคม ความไว้วางใจที่ผู้กระทำได้รับจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กลักษณะนี้มาจากการเข้าไปเป็นสมาชิกหรือปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรหรือชุมชนที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับเด็กหรือในสังคมที่มีการรวมตัวของเด็ก[11] หรือก่อความสัมพันธ์กับบุคคลากรขององค์กรหรือบุคคลในชุมชนที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เพื่อให้ตนเองสามารถใกล้ชิดกับเด็กหรืออยู่กับเด็กโดยลำพัง แล้วจึงแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจนั้นการล่วง

---

[3] Georgia M Winters and Elizabeth L Jeglic, *Sexual Grooming: Integrating Research, Practice Prevention, and Policy* (Kindle edn, Springer 2022) 177-199.

[4] Dennis Howitt, 'Pornography and the pedophile: Is it criminogenic? (1995) 1 British Journal of Medical Psychology, 15-16.

[5] Kayla Tricaso, 'Understanding Grooming in Adult Relationships' (Modern intimacy) <https://www.modernintimacy.com/understanding-grooming-in-adult-relationships/> สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2564.

[6] Ahna Ballonoff Suleimana and K Paige Harden, 'The importance of sexual and romantic development in understanding the developmental neuroscience of adolescence' <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC698 7970/> สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2564.

[7] Lorena Levano 'Understanding the role of trust in online grooming' <https://www.researchgate.net/publication/343945150_Understanding_the_role_of_trust_in_online_grooming> สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2564.

[8] Georgia M Winters and Elizabeth L Jeglic (เชิงอรรถ 3) 183-184.

[9] 'สลด เพื่อนยาย เอามือถือล่อ ข่มขืน ด.ช.สองพี่น้องนานร่วม 2 ปี' (ไทยรัฐ, 3 พฤศจิกายน 2566) <https://www.thairath.co.th/news/crime/2737848> สืบคืนเมื่อ 6 พฤษภาคม 2567.

[10] 'หนุ่มหลอกด.ญ. 8 ขวบ อ้างจะพาไปซื้อขนม ก่อนข่มขืนในห้องน้ำศูนย์เด็กเล็กฯ' (ช่องสาม, 21 มกราคม 2566) <https://ch3plus.com/news/crime/ch3onlinenews/330782> สืบคืนเมื่อ 6 พฤษภาคม 2567.

[11] Georgia M Winters and Elizabeth L Jeglic (เชิงอรรถ 3) 183-184.

ละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เช่น เข้ามาเป็นครูดนตรีอาสาเพื่อให้ได้อยู่กับเด็กโดยลำพัง หรืออาสาช่วยงานครูฝึกสอนกีฬา เพื่อให้ตนเองได้อยู่กับนักเรียนกีฬาในช่วงหลังเลิกเรียน เป็นต้น

การล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดองค์ประกอบสามประการ ได้แก่ ความสัมพันธ์ใกล้ชิด ความไว้วางใจและการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของเด็ก ความสัมพันธ์หรือสถานะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงทางอารมณ์และความรู้สึกระหว่างบุคคล โดยลักษณะความสัมพันธ์ในการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กเป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดอันเป็นฐานของความไว้วางใจระหว่างบุคคล รูปแบบความสัมพันธ์ที่ถูกนำมาใช้ในการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กมีหลากหลายรูปแบบ ผู้กระทำบางรายสร้างความสัมพันธ์ปลอม (fake relationship)[12]ในการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ผู้กระทำไม่ได้มีความรู้สึกรักหรือผูกพันต่ออีกฝ่าย แต่สร้างความสัมพันธ์นั้นขึ้นเพื่อทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างตนเองกับผู้ถูกล่อลวงและทำให้ตนเองได้รับความไว้วางใจจากผู้ถูกล่อลวง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์นั้นในการล่วงละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ระดับความไว้วางใจระหว่างบุคคลมีความเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ กล่าวคือ บุคคลจะมีความไว้วางใจต่ออีกฝ่ายมากหากทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อกัน ลักษณะความไว้วางใจในการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กเป็นความไว้วางใจที่มีฐานมาจากอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล[13] ความไว้วางใจระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรที่ทำให้บุคคลลดระดับความคับแคลงสงสัยอีกฝ่าย และลดความระมัดระวังตัวเองเมื่ออยู่กับบุคคลที่ตนเองให้ความไว้วางใจ[14] จึงทำให้ผู้กระทำสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจนั้นในการละเมิดทางเพศหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

ความสัมพันธ์ที่ถูกสร้างขึ้นในการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือหรืออิทธิพลเหนือการตัดสินใจของอีกฝ่าย ซึ่งผู้ที่อยู่เหนือกว่าจะสามารถใช้ความมีอำนาจเหนือหรืออิทธิพลเหนือนั้นควบคุม ชักจูงหรือโน้มน้าวให้อีกฝ่ายเชื่อ ตัดสินใจหรือมีการกระทำตามที่ตนเองต้องการ[15] ในกระบวนการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก ผู้กระทำจะใช้ความมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของเด็ก ด้วยวิธีการชักจูงโน้มน้าวหรือหว่านล้อมอีกฝ่ายให้เปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ การตัดสินใจ ตลอดจนมีการกระทำในแบบที่ผู้กระทำต้องการ แต่ในบางกรณีการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจถูกนำมาใช้เพื่อการครอบงำทางความคิด จนอีกฝ่ายไม่มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง ไม่สามารถกระทำการใด ๆ หรืองดเว้นการกระทำได้ตามเจตจำนงของตนเองและทำให้เกิดความไม่เสมอภาคภายใต้ความสัมพันธ์นั้น[16] ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้การมีอิทธิพลเหนือเกินไปส่วนมากพบในการชักจูงให้เด็กยินยอมร่วมประเวณีหรือยอมให้ถูกแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศ[17]

---

[12] 'Child sexual exploitation and grooming' (Victoria state government) <https://www.education.vic.gov.au/school/teachers/health/childprotection/Pages/expolitationgrooming.aspx> สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2566.

[13] Suzi McAlpine, 'The two types of trust you need to build with your team (and three ways to go about it)' (Suzi McAlpine The art of Leadership) <https://suzimcalpine.com/the-two-types-of-trust-you-need-to-build-with-your-team-and-three-ways-to-go-about-it/> สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2564.

[14] Piotr Sztompka, *Trust A Sociolofical Theory* (Cambridge university press 1999) 28.

[15] Johan Zaaiman, 'Power and Influence: Assessing the Conceptual Relationship' (2020) Koers - Bulletin for Christian Scholarship 6-8 <https://doi.org/10.19108/KOERS.85.1.2466> สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2566.

[16] Connie Mitchell, 'Undue influence: Manipulation and Exploitation in sex trafficking, Cults and Gangs' (Freedom's hope Counseling) <https://freedomshopecounseling.com/wp-content/uploads/2020/06/Conference-Handout.pdf> สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564.

[17] Rick Bigwood, 'Undue Influence in the house of Lords: Principles and Proof' (2002) 65 The Modern Law Review 437-438.

2. อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์กำหนดสถานะผู้เยาว์ หมายถึง บุคคลที่มีอายุยังไม่ครบยี่สิบปีบริบูรณ์ บุตรที่เป็นผู้เยาว์ต้องอยู่ภายใต้อำนาจปกครองของบิดามารดาอันเป็นอำนาจที่ได้มาโดยธรรมชาติจากความเป็นบุตรและบิดามารดา[18] การบรรลุนิติภาวะตามกฎหมายแพ่ง แบ่งออกเป็นสองลักษณะ ได้แก่ การบรรลุนิติภาวะโดยอายุ[19] คือ การมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์[20] และการบรรลุนิติภาวะโดยการสมรส คือ การสมรสก่อนอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์โดยเป็นการสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย[21]

อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ในทางกฎหมายหรือในทางนิตินัยถูกกำหนดขึ้น เพื่อให้บิดามารดาสามารถใช้อำนาจดังกล่าวในการดูแลบุตรผู้เยาว์ของตนเอง เพื่อประโยชน์ของบุตรผู้เยาว์ในการเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งเป็นสิทธิหน้าที่ของบิดามารดาในการปกป้องคุ้มครองเหนือตัวและทรัพย์สินของบุตรผู้เยาว์ผู้นั้น[22] เช่น สิทธิในการกำหนดที่อยู่ของบุตรผู้เยาว์ สิทธิในการทำโทษบุตรผู้เยาว์ตามสมควร สิทธิในการให้บุตรผู้เยาว์ทำงานตามสมควร สิทธิในการเรียกบุตรผู้เยาว์คืนจากบุคคลอื่นผู้ซึ่งกักไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือสิทธิในการให้ความยินยอมต่อการสมรสของบุตรผู้เยาว์ เป็นต้น บทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา 1556 ถึงมาตรา 1581 ในบรรพ 5 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อำนาจปกครองบุตรผูกกับสถานะการเป็นผู้เยาว์ของบุตรผู้นั้น กล่าวคือ บุตรย่อมอยู่ภายใต้อำนาจปกครองของบิดามารดาตราบเท่าที่บุตรผู้นั้นมีสถานะเป็นผู้เยาว์ หากบุตรผู้เยาว์นั้นบรรลุนิติภาวะด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งตามที่ได้อธิบายในข้างต้น บุตรผู้นั้นจะไม่อยู่ภายใต้อำนาจปกครองของบิดามารดาอีก

ผู้ใช้อำนาจปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แบ่งออกเป็น บิดามารดา และผู้อื่นนอกเหนือจากบิดามารดา[23] บิดามารดาที่มีอำนาจปกครองบุตรตามกฎหมายต้องเป็นบิดามารดาโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยหลักการใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ของบิดามารดาต้องใช้ร่วมกันและมีอำนาจเท่ากัน แต่ในบางกรณีบิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจมีอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์แต่เพียงผู้เดียว อาทิ บิดามารดาหย่าและตกลงให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นผู้มีอำนาจปกครองบุตร[24] บิดาหรือมารดาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิตหรือเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือศาลมีคำสั่งให้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์อยู่กับบิดาหรือมารดาในกรณีที่บุตรผู้เยาว์เกิดจากบิดามารดาที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน บุตรจะเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของมารดาฝ่ายเดียวเท่านั้น ทำให้มารดามีอำนาจปกครองบุตรตามกฎหมายแต่เพียงผู้เดียว เว้นแต่บิดาจดทะเบียนรับรองบุตร จดทะเบียนสมรสกับมารดาในภายหลัง หรือศาลมีคำพิพากษาให้บุตรเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของบิดาด้วย[25] บิดาจึงจะมีอำนาจปกครองบุตรเช่นเดียวกับมารดา ส่วนผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์นอกเหนือจากบิดามารดา ได้แก่ ผู้รับบุตรบุญธรรมและผู้ปกครอง การรับบุตรบุญธรรมทำให้อำนาจปกครองของบิดามารดาถูกโอนมายังผู้รับบุตรบุญธรรม บิดามารดาโดยสายเลือดจะหมดอำนาจปกครองบุตรนับ

---

[18] ประสพสุข บุญเดช, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์* (พิมพ์ครั้งที่ 17, สำนักอบรมศึกษากฎหมายแหงเนติบัณฑิตยสภา 2552) 609.

[19] นัดดาภา จิตต์แจ้ง, 'การคุ้มครองเด็กกับการใช้อำนาจปกครองทางพฤตินัย' (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2563) 14.

[20] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 19.

[21] นัดดาภา จิตต์แจ้ง (เชิงอรรถ 19).

[22] ไพโรจน์ กัมพูสิริ, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว (พิมพ์ครั้งที่ 9* แก้ไขเพิ่มเติม, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2560) 365.

[23] นัดดาภา จิตต์แจ้ง (เชิงอรรถ 19) 10.

[24] เพิ่งอ้าง 12.

[25] ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1547.

แต่วันที่เด็กเป็นบุตรบุญธรรม[26] ผู้รับบุตรบุญธรรมมีสิทธิหน้าที่ในการดูแลบุตรผู้เยาว์เท่ากับบิดามารดาโดยสายเลือดผู้ปกครองเป็นฐานะที่ถูกแต่งตั้งโดยคำสั่งศาลในกรณีที่บิดามารดาของผู้เยาว์ถึงแก่ความตายหรือถูกถอนอำนาจปกครอง ผู้ปกครองเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองแทนบิดามารดาเพื่อดูแลผู้เยาว์จนกว่าจะบรรลุนิติภาวะ[27] ซึ่งมีสิทธิหน้าที่เช่นเดียวกับบิดามารดาของผู้เยาว์แต่มีความแตกต่างในรายละเอียดบางส่วน[28]

อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ของผู้ใช้อำนาจปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มีอยู่จนกว่าอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์นั้นจะสิ้นสุดลง เหตุของการสิ้นสุดอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์เกิดขึ้นได้หลายวิธีการ ได้แก่ ผู้ใช้อำนาจปกครองถึงแก่ความตายในทางความเป็นจริงหรือโดยผลทางกฎหมายหรือศาลมีคำสั่งถอนอำนาจปกครองบุตรของผู้นั้น อำนาจปกครองสิ้นสุดเพราะผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะหรือถึงแก่ความตาย หรือผู้เยาว์ไปเป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่น หรืออำนาจปกครองสิ้นสุดโดยคำสั่งของศาลหรือมีการตกลงร่วมกันระหว่างบิดามารดาในการยกอำนาจปกครองบุตรของตนเองให้อีกฝ่าย[29] นอกเหนือจากอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทางนิตินัยตามที่ได้อธิบายในข้างต้น ยังมีการใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ทางพฤตินัยหรือความเป็นจริง ซึ่งเป็นการใช้อำนาจปกครองเด็กที่เกิดขึ้นทั่วไป อาทิ การฝากบุตรไว้กับญาติหรือปู่ย่าตายาย โดยที่บิดามารดาทำงานต่างประเทศหรือต่างจังหวัดและส่งเงินค่าเลี้ยงดูมาให้ หรือในกรณีที่ฝากให้เด็กไปทำงานนอกเวลาในช่วงปิดภาคเรียน ปู่ย่าตายายหรือญาติที่รับเลี้ยงดูบุตรแทนบิดามารดา หรือนายจ้างจะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองเด็กในทางความเป็นจริงที่สามารถอบรมสั่งสอนและดูแลเด็กผู้นั้น แม้ในทางนิตินัยอำนาจปกครองดังกล่าวยังคงเป็นของบิดามารดาของเด็กก็ตาม

3. การให้ความคุ้มครองอำนาจปกครองผู้เยาว์ในกฎหมายอาญา

ความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ มาตรา 317 ถึงมาตรา 319 เป็นความผิดอาญาที่ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองอำนาจปกครองและการดูแลเด็กของบิดามารดา ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กจาก เหตุอันกระทบกระเทือนการปกครองหรือการดูแลนั้น การกระทำต่อเด็กการกระทำใดปราศจากความยินยอมของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กเป็นการล่วงล้ำอำนาจปกครองดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ของผู้นั้น[30] ความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ ประกอบด้วย ความผิดฐานพรากเด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี มาตรา 317 ความผิดฐานพรากผู้เยาว์โดยไม่เต็มใจไปด้วย มาตรา 318 และความผิดฐานพรากผู้เยาว์โดยเต็มใจไปด้วย มาตรา 319

ความหมายของคำว่า “เด็ก” ในประมวลกฎหมายอาญา แบ่งออกเป็นสองลักษณะ ได้แก่ เด็กที่เป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งเป็นเรื่องความสามารถในการรู้ผิดชอบชั่วดีในการกระทำความผิดของเด็ก[31]หรือบุคคลที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี[32] และเด็กที่เป็นผู้ถูกกระทำในความผิดแต่ละฐาน ซึ่งจะปรากฏในบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองเด็กจากการกระทำความผิดในแต่ละมาตราหรือมีเด็กเป็นองค์ประกอบความผิด เด็กในความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจปกครองและการดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กที่มีอยู่เหนือเด็กหรือผู้เยาว์ โดยแบ่งออกเป็น อำนาจปกครองดูแลที่มีเหนือเด็กที่มีอายุยังไม่เกินสิบห้าปี และอำนาจปกครองดูแลที่มีเหนือผู้เยาว์ที่มีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี[33] อำนาจปกครองตามบทบัญญัตินี้เป็นอำนาจปกครองเดียวกับอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้เสียหายตามความผิดฐาน

---

[26] ไพโรจน์ กัมพูสิริ (เชิงอรรถ 22) 471.

[27] ประสพสุข บุญเดช, *หลักกฎหมายครอบครัว* (พิมพ์ครั้งที่ 21, วิญญูชน 2565) 211-215.

[28] ไพโรจน์ กัมพูสิริ (เชิงอรรถ 22) 444.

[29] เพิ่งอ้าง 21.

[30] คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2* (พิมพ์ครั้งที่ 8, วิญญูชน 2565) 222.

[31] คณพล จันทน์หอม, *หลักพื้นฐานกฎหมายอาญา เล่ม ๑* (วิญญูชน 2563) 406.

[32] ดูประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 มาตรา 74 และมาตรา 75 ประกอบมาตรา 18.

[33] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 31) 231.

พรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ มาตรา 317 ถึงมาตรา 319 ได้แก่ บิดามารดา ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ การพรากเด็กหรือผู้เยาว์เป็นการกระทำที่ต่อเด็กหรือผู้เยาว์โดยปราศจากความยินยอมหรือการรับรู้ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กอันเป็นเหตุให้ความปกครองหรือการดูแลนั้นถูกรบกวน หรือกระทบกระเทือนต่อการใช้อำนาจปกครองดูแลดังกล่าว การพาเด็กไปในทางที่ไม่ควรหรือการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กเป็นหนึ่งในลักษณะของการพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ แม้การพรากเป็นการกระทำต่อตัวเด็กโดยตรง แต่เนื่องจากเด็กและผู้เยาว์อยู่ภายใต้อำนาจปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล การกระทำดังกล่าวจึงกระทบต่อการใช้อำนาจปกครองดูแลที่ผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีเหนือตัวเด็กหรือผู้เยาว์ด้วย[34]

3.1การพราก

ความหมายของการพรากตามพจนานุกรมไทย หมายถึง การทำให้แยกออกจากกัน พาไปเสียหรือการทำให้จากไป อันเป็นการทำให้เกิดการแยกออกจากกันโดยตั้งใจทั้งที่ไม่สมควรกระทำ[35] การพาไปหรือการแยกเด็กออกจากการปกครองหรือการดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเป็นการกระทำที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของการพราก ซึ่งเป็นการกระทำที่เป็นเหตุให้การปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลถูกรบกวนหรือถูกกระทบกระเทือน อันเป็นการละเมิดต่ออำนาจปกครองหรือการดูแลของผู้ใช้อำนาจปกครองดูแลนั้น[36] การพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการพรากต้องพิจารณาจากลักษณะการกระทำและเจตนาของผู้กระทำเป็นสำคัญ[37] ซึ่งต้องการให้การกระทำของตนเองทำให้เกิดการแยกหรือพาเด็กหรือผู้เยาว์ออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล โดยการกระทำนั้นเกิดขึ้นโดยปราศจากความยินยอมของผู้ใช้อำนาจปกครองดูแลนั้น

การพรากเด็กหรือผู้เยาว์ประกอบด้วยเงื่อนไขสองประการ ได้แก่ เงื่อนไขที่หนึ่ง เด็กที่ถูกพาไปหรือถูกแยกออกไปต้องอยู่ภายใต้ความปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลขณะที่มีการพรากในส่วนนี้หมายถึง เด็กหรือผู้เยาว์ที่ถูกพาไปหรือถูกแยกออกไปต้องมีสถานะผู้เยาว์ในขณะที่มีการพรากและต้องอยู่ภายใต้อำนาจปกครองหรือการดูแลของผู้หนึ่งผู้ใดในทางนิตินัยหรือทางพฤตินัย โดยผู้ใช้อำนาจปกครองดูแลที่ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายในความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ ได้แก่ บิดามารดาโดยชอบด้วยกฎหมายและบิดาในความเป็นจริง[38] ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองตามกฎหมายที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคำสั่งของศาลซึ่งมีสิทธิหน้าที่เช่นเดียวกับบิดามารดาและผู้ปกครองในพฤตินัย[39]หรือผู้ให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กเสมือนเป็นบิดามารดาที่สามารถใช้อำนาจปกครองของบิดามารดาได้ตามที่ได้รับมอบหมายหรือโดยข้อเท็จจริง และผู้ดูแล หมายถึง บุคคลอื่นนอกเหนือจากบิดามารดาและผู้ปกครองเด็ก ซึ่งมีหน้าที่ดูแลปกครองด้วยเหตุที่เด็กหรือผู้เยาว์และอยู่ภายใต้ความดูแลของตนเองในทางพฤตินัย[40] เช่น ญาติ นายจ้าง ครูอาจารย์ เป็นต้น การปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กมีอยู่กับเด็กทุกเมื่อไม่ว่าเด็กอยู่ในสถานที่ใดก็ตาม และไม่ว่าเด็กจะอยู่บ้านพักอาศัยร่วมกับบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลหรือไม่[41] ตราบเท่าที่อำนาจปกครองยังไม่ขาดลงหรือบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กยังคงเอาใจใส่ต่อเด็กอยู่[42] ในกรณีที่เด็กไม่ได้อยู่ภายใต้การปกครองดูแลในทางความเป็นจริง บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่ประสงค์จะปกครองดูแลเด็กต่อไป[43] หรือเด็กหนีออกจากบ้านมาอยู่กับ

---

[34] เพิ่งอ้าง, 222.

[35] เพิ่งอ้าง, 212.

[36] เพิ่งอ้าง.

[37] ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ* (พิมพ์ครั้งที่ 19, วิญญูชน 2565) 303.

[38] เพิ่งอ้าง, 235.

[39] ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ* (เชิงอรรถ 37) 236.

[40] เพิ่งอ้าง, 237.

[41] เพิ่งอ้าง.

[42] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 156/2565.

[43] คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2*, (เชิงอรรถ 31) 215.

เพื่อน[44] หรือผู้อื่น[45] กรณีเช่นว่านี้ถือว่าการปกครองดูแลผู้เยาว์ได้ขาดลง ซึ่งเป็นผลทำให้เด็กไม่ได้อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของผู้นั้น หากมีการแยกหรือพาเด็กไปในขณะที่เด็กไม่ได้อยู่ภายใต้การปครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล การกระทำดังกล่าวไม่เป็นการพราก และเงื่อนไขที่สอง ต้องมีการกระทำที่เป็นการพราก ประมวลกฎหมายอาญาของไทยไม่ได้มีการนิยามการกระทำที่เป็นการพรากไว้ จึงต้องมีการตีความการกระทำที่อยู่ในขอบเขตของการพราก จากการศึกษาในแนวคำพิพากษาของศาลไทยกับการตีความการกระทำที่อยู่ภายในขอบเขตของการพรากมีหลายลักษณะ สามารถแบ่งออกเป็นสองลักษณะ ดังนี้

1) การกระทำในทางกายภาพเป็นการพาเด็กออกจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง เช่น การชวนเด็กไปดูโทรทัศน์ที่บ้านของตนเองซึ่งอยู่ระแวกใกล้เคียงบ้านของเด็ก แล้วกระทำชำเราเด็ก[46] พาเด็กไปนอนด้วยในกระท่อมห่างจากบ้านของเด็กเพียงเล็กน้อย[47] มารับเด็กที่บ้านเพื่อนของเด็กแล้วพาไปบ้านของตนเอง[48] หรือการลากเด็กเข้าไปในห้องทำงานของตนเอง[49] เป็นต้น รวมถึงการชักชวน[50] โทรศัพท์เรียกให้เด็กมาหา[51] หรือร้องเรียกเด็ก[52] อย่างไรก็ตามแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาไทยในบางคดี มีความเห็นว่าการชักชวนให้เด็กมาหาตนเองไม่เป็นการพราก เนื่องจากเด็กที่ชักชวนยังมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจตอบรับหรือปฏิเสธ คำชักชวนนั้นได้ด้วยตนเอง[53] ทั้งนี้ หากวินิจฉัยให้การชักชวนเป็นการพรากจะทำให้ขัดต่อความเป็นจริงที่ต้องขออนุญาตบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลทุกครั้งที่มีการชักชวนเด็ก[54]

2) การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก แนวคำพิพากษาของศาลฎีกาไทยมีคำวินิจฉัยการกระทำล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในขณะที่ผู้กระทำอยู่กับเด็กโดยลำพังว่าเป็นการพราก เช่น กรณีผู้เยาว์หนีออกจากบ้านและโทรนัดหมายจำเลย เมื่อจำเลยพบผู้เยาว์จึงไม่ยอมให้ผู้เยาว์ไปตามลำพัง จำเลยขอไปกับผู้เยาว์โดยผู้เยาว์เป็นผู้ชำระค่าห้องและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จำเลยกับผู้เยาว์ร่วมประเวณีกันทุกคืน ศาลวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นการพรากโดยปริยาย[55] หรือกรณีจำเลยตามเข้าไปกระทำชำเราผู้เสียหายในห้องนอนตนเองที่ผู้เสียหายกำลังทำความสะอาดอยู่ และกระทำชำเราผู้เสียหายอีกครั้งเมื่อผู้เสียหายมาที่บ้านของจำเลย ซึ่งศาลมีคำตัดสินว่าการกระทำของจำเลยเป็นการล่วงล้ำต่ออำนาจปกครองของบิดามารดา[56] ทั้งนี้ ด้วยลักษณะการกระทำของผู้กระทำไม่ได้เป็นการแยกหรือพาเด็กออกจากอำนาจปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กอย่างชัดเจน จึงทำให้คำพิพากษาของศาลฎีกาอีกส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า หากผู้กระทำไม่มีการพาเด็กไปที่อื่น แม้จะมีการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเกิดขึ้นแต่ไม่ถือว่าจำเลยมีการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ เช่น กรณีเด็กวิ่งมาหาจำเลย จำเลยอุ้มเด็กขึ้นและล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ณ จุดที่พบเด็กโดยไม่มีการพาเด็กไปที่อื่น[57] หรือจำเลยฉวยโอกาสข่มขืนกระทำชำเราผู้เสียหายในขณะที่ผู้เสียหายอยู่หลังบ้านของจำเลย หรือจำเลยตามเข้าไปขอมีเพศสัมพันธ์กับผู้เสียหายในห้องน้ำ[58] เป็นต้น

---

[44] ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี (เชิงอรรถ 37) 304.

[45] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13041/2553.

[46] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2996/2566.

[47] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1605/2523.

[48] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 167/2565.

[49] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3431/2563.

[50] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1607/2563, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 523/2563 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10284/2555.

[51] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4388/2562.

[52] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1843/2563 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8767/2561.

[53] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11196/2555.

[54] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 94/2560.

[55] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2492/2552.

[56] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 854/2545.

[57] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2982/2552.

[58] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9829/2556, และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7673/2551.

ความยินยอมและการรับรู้ของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ต่อการกระทำของผู้กระทำเป็นส่วนสำคัญต่อการพิจารณาการพราก กล่าวคือ การกระทำใดที่ได้รับความยินยอมจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลและผู้กระทำดำเนินการภายใต้ขอบเขตของความยินยอมนั้น การกระทำนั้นไม่เป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์[59] เช่น พาเด็กไปดูหนังโดยได้รับอนุญาตจากมารดาของเด็ก ผู้ปกครองของเด็กมอบหมายให้ไปรับส่งเด็กไปเรียนพิเศษ หรือขออนุญาตพาเด็กไปนอนบ้านตนเอง เป็นต้น ความยินยอมของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้เยาว์เป็นไปตามหลักยินยอมเท่าใด ทำได้เท่านั้น[60] ฉะนั้น การกระทำนอกเหนือจากขอบเขตที่ได้รับความยินยอม แม้เป็นการกระทำต่อเนื่องหรือถัดจากการกระทำที่ได้รับความยินยอมก็ตาม การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ปราศจากความยินยอมของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล และเป็นการกระทำที่กระทบต่อการปกครองดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ เช่น ภายหลังจากที่ผู้กระทำพาเด็กไปดูหนังตามที่ได้รับอนุญาตจากมารดาของเด็กเสร็จ ผู้กระทำพาเด็กเข้าไปนอนเล่นในห้องนอนตนเอง หรือกรณีผู้กระทำมีหน้าที่รับส่งเด็กไปกลับโรงเรียนและบ้าน ผู้กระทำพาเด็กไปเลี้ยงไอศกรีมและพาไปเที่ยวแล้วจึงค่อยส่งเด็กกลับบ้าน[61] เป็นต้น การพาเด็กไปนอนเล่นห้องนอนภายหลังจากดูหนังเสร็จ หรือการพาเด็กไปเลี้ยงไอศกรีมแล้วค่อยส่งเด็กกลับบ้านเป็นการกระทำที่ปราศจากความยินยอมของบิดามารดา การกระทำดังกล่าวเป็นการพราก การให้ความยินยอมของบิดามารดาผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้เยาว์เป็นความยินยอมโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายก็ได้ ในกรณีบิดามารดาผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ ไม่ได้ให้ความยินยอมโดยชัดแจ้งแต่รับรู้พฤติการณ์หรือรู้เห็นต่อการกระทำหรือสถานการณ์นั้น ๆ โดยไม่ได้มีการท้วงติง ให้ถือว่าผู้นั้นให้ความยินยอมต่อการกระทำนั้น อาทิ มารดาของผู้เสียหายรู้ว่าหากการทำงานของผู้เสียหายถึงช่วงเวลาค่ำ จำเลยและผู้เสียหายจะนอนค้างคืนที่ห้องเช่า ซึ่งมารดาของผู้เสียหายเคยไปพักกับผู้เสียหายที่ห้องเช่าดังกล่าวแล้ว แสดงว่ามารดาของผู้เสียหายรู้เห็นยินยอมให้ผู้เสียหายพักอยู่ห้องเช่านั้นกับจำเลย[62] ความยินยอมของเด็กต่อการไปกับผู้กระทำไม่เป็นสาระสำคัญที่นำมาพิจารณาการกระทำว่าเป็นการพรากหรือไม่ เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการพรากผู้เยาว์ที่มีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ไม่เกินสิบแปดปี อันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานพรากผู้เยาว์ในมาตรา 318 และมาตรา 319 ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในข้อ 3.2.2.

นอกเหนือจากลักษณะของการกระทำตามที่ได้อธิบายในข้างต้น เจตนาของผู้กระทำที่ต้องการพรากเด็กหรือผู้เยาว์จากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้เยาว์เป็นส่วนสำคัญของการพิจารณาการกระทำความผิด ซึ่งเจตนาดังกล่าวอาจเป็นเจตนาประสงค์ต่อผลหรือเล็งเห็นต่อผล ก็ได้[63] การรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุของเด็กที่พรากเป็นส่วนที่มีต่อการพิจารณาเจตนาของผู้กระทำ ผู้กระทำต้องรู้อายุจริงของเด็กจึงจะถือว่าผู้กระทำมีเจตนาพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้กระทำไม่รู้อายุจริงของเด็กความไม่รู้อายุจริงนั้นต้องเกิดขึ้นโดยสุจริต เช่น เด็กมีรูปร่างโตเกินวัยและผู้กระทำได้สอบถามอายุของเด็กแล้ว แต่เด็กบอกว่ามีอายุสิบแปดปี หรือเด็กปกปิดข้อมูลอายุที่แท้จริงของตนเองให้ถือว่าผู้กระทำขาดเจตนาตามมาตรา 59 วรรคสาม[64] เป็นต้น การอ้างความไม่รู้อายุจริงของเด็กเพื่อให้ตนเองไม่ผิด ไม่สามารถกระทำได้หากการกระทำความผิดนั้นเป็นการกระทำต่อเด็กที่มีอายุยังไม่เกินสิบสามปี[65]

3.2 ความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์

ความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ในมาตรา 317 ถึงมาตรา 319 มีองค์ประกอบความผิดแตกต่างกันในหลายส่วน หากแบ่งตามเด็กหรือผู้เยาว์ที่ถูกพาไปหรือถูกแยกออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา

---

[59] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6207/2541.

[60] คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2*, (เชิงอรรถ 31) 214.

[61] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2858/2540

[62] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12665/2556.

[63] คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2,* (เชิงอรรถ 31) 236.

[64] เพิ่งอ้าง, 223.

[65] ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 321/1.

ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล สามารถแบ่งออกเป็น ความผิดฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี มาตรา 317 และความผิดฐานพรากผู้เยาว์หรือบุคคลที่มีอายุกว่าสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ในมาตรา 318 และมาตรา 319 อันมีรายละเอียดของความผิดในแต่ละมาตรามีดังนี้

3.2.1 ความผิดฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี มาตรา 317

การพรากเด็กที่เป็นความผิดตามมาตรา 317 ต้องเป็นการกระทำต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี มาตรา 317 วรรคหนึ่ง กำหนดให้ลักษณะของการพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีต้องเป็นการพรากโดยปราศจากเหตุอันสมควรหรือไม่มีเหตุผลอันชอบธรรมในการพาตัวเด็กออกจากอำนาจปกครองของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก[66] อันเป็นเหตุให้บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กไม่สามารถอบรมสั่งสอนหรืออุปการะเลี้ยงดูเด็กได้[67] ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่เด็กหรือเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็ก อาทิ พาเด็กไปเป็นแรงงาน พาเด็กไปร่วมประเวณี พาเด็กไปเลี้ยงดูเป็นภริยา หรือพาเด็กไปค้าประเวณี การพรากโดยปราศจากเหตุอันสมควรเป็นองค์ประกอบในทางปฏิเสธที่ผู้กระทำมีภาระในการพิสูจน์ว่ามีเหตุอันสมควรต่อการพรากเด็กนั้น จึงจะไม่มีความผิด[68] ในกรณีที่การพาเด็กไปหรือแยกเด็กออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก โดยมีเจตนาเพื่อให้ความช่วยเหลือ เพื่อความปลอดภัยของเด็ก หรือมีเจตนาดีกับเด็ก ถือเป็นการพรากโดยมีเหตุอันสมควร เช่น พาเด็กไปแจ้งเจ้าหน้าที่หลังพบว่าเด็กถูกบิดามารดาทุบตี[69] หรือพาเด็กไปอยู่ในที่ปลอดภัยชั่วคราวหลังพบว่าเด็กหนีออกจากบ้านและไม่ให้ข้อมูลที่อยู่[70] เป็นต้น การกระทำความผิดฐานพรากเด็กตามมาตรา 317 ไม่จำต้องพิจารณาความสมัครใจของเด็ก ไม่ว่าเด็กยินยอมไปกับผู้กระทำหรือไม่ก็ตาม การกระทำนั้นเป็นความผิดตามมาตรานี้เสมอ

ในกรณีที่ผู้กระทำมีมูลเหตุชักจูงใจหรือเจตนาพิเศษในการพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าไป เพื่อการหากำไร เช่น พรากเด็กมาแล้วเอาเด็กไปเป็นขอทาน[71] นำเด็กไปบวชแล้วพาแจกซองผ้าป่าเรี่ยไร[72] เป็นต้น หรือเพื่อการอนาจาร[73] อาทิ กอด จูบ ร่วมประเวณี หรือพาเด็กไปใส่ชุดว่ายน้ำเดินโชว์ ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 317 วรรคสาม ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการพาเด็กไปอยู่กินฉันสามีภรรยา เดิมแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาไทยวินิจฉัยให้การพรากเด็กไปเป็นภริยาหรืออยู่กินฉันสามีภรรยาไม่เป็นความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์เพื่อการอนาจาร[74] ต่อมาศาลฎีกาของไทยได้มีแนวคำพิพากษาเพิ่มเติมให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นการพรากโดยปราศจากเหตุอันสมควร[75] ตามมาตรา 317 วรรคหนึ่ง

3.2.2 ความผิดฐานพรากผู้เยาว์ มาตรา 318 และมาตรา 319

ความผิดฐานพรากผู้เยาว์ มาตรา 318 และมาตรา 319 เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองผู้เยาว์จากการถูกแสวงหาผลประโยชน์ การพรากผู้เยาว์ในส่วนนี้ต้องเป็นการกระทำต่อบุคคลที่มีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีซึ่งยังอยู่ในสถานะผู้เยาว์ตามกฎหมายแพ่ง หากการพรากนั้นเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีอายุในช่วงดังกล่าวแต่เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส แม้ผู้นั้นจะมีอายุในช่วงอายุที่กฎหมายกำหนดแต่ไม่ได้มีสถานะผู้เยาว์ที่ต้องอยู่

---

[66] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 31) 218.

[67] เพิ่งอ้าง.

[68] ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี (เชิงอรรถ 37) 304.

[69] เพิ่งอ้าง.

[70] เพิ่งอ้าง.

[71] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 30) 224.

[72] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5620/2552.

[73] เพื่อการอนาจาร หมายถึง การกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศกับเด็ก ดูทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี (เชิงอรรถ 37) 305.

[74] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1258/2542, 3465/2532 และ 854/2545.

[75] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3718/2547 และ 2879/2540.

ภายใต้การปกครองหรือการดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล[76] ไม่ถือเป็นการพรากผู้เยาว์ตามมาตรานี้ ทั้งนี้ รวมถึงกรณีที่ผู้เยาว์ไม่ได้อยู่ภายใต้การปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล หรืออำนาจปกครองนั้นขาดลงเนื่องจากเด็กหนีออกจากบ้านก่อนมีการพรากด้วย[77] ความผิดฐานพรากผู้เยาว์ตามมาตรา 318 และมาตรา 319 กำหนดให้ความยินยอมของผู้เยาว์ที่ถูกพาไปหรือแยกออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเป็นองค์ประกอบความผิด และจำแนกความผิดฐานพรากผู้เยาว์ออกเป็นสองความผิด ได้แก่

1) ความผิดฐานพรากผู้เยาว์โดยไม่เต็มใจไปด้วย มาตรา 318 บทบัญญัตินี้กำหนดให้การพรากผู้เยาว์เป็นความผิดเมื่อผู้เยาว์ผู้นั้นไม่เต็มใจไปด้วย ซึ่งรวมถึงกรณีที่ผู้เยาว์ถูกข่มขู่ บังคับขู่เข็ญ สำคัญผิด ถูกหลอกลวง[78] หรือผู้กระทำความผิดใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรม[79] การพรากผู้เยาว์ในมาตรานี้ไม่ได้กำหนดวิธีการพรากไว้โดยเฉพาะ ฉะนั้นไม่ว่าผู้กระทำจะพาผู้เยาว์ไปหรือแยกผู้เยาว์ออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลด้วยวิธีการใดก็ตาม หากผู้เยาว์ผู้นั้นไม่เต็มใจไปด้วย การกระทำนั้นเป็นความผิดตามมาตรานี้ เช่น ข่มขู่ให้ผู้เยาว์ต้องมาหาตนเองที่บ้าน[80] หลอกผู้เสียหายว่ายายใช้ให้มารับผู้เสียหาย[81] หรือฉุดกระชากลากผู้เสียหายเข้าไปในกระท่อม[82] เป็นต้น นอกจากนี้หากการพรากผู้เยาว์โดยที่ผู้เยาว์ไม่เต็มใจไปด้วย เกิดขึ้นจากมูลเหตุจูงใจของผู้กระทำความผิด คือ เพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจาร ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 318 วรรคสาม

2) ความผิดฐานพรากผู้เยาว์โดยเต็มใจไปด้วย มาตรา 319 บทบัญญัตินี้กำหนดให้การพรากผู้เยาว์เพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจาร โดยผู้เยาว์เต็มใจไปด้วยเป็นความผิด อาทิ พาผู้เสียหายไปกระทำชำเรา[83] หรือพาไปนอนค้างที่บ้านสวนแล้วกอดปล้ำผู้เสียหาย[84] แม้ผู้เยาว์จะเต็มต่อการกระทำของผู้กระทำก็ตาม แต่ผู้กระทำไม่สามารถนำมาอ้างเพื่อให้ตนเองพ้นความผิดได้[85] ในกรณีที่เป็นการพาผู้เยาว์ไปเลี้ยงดูเป็นภริยาโดยผู้เยาว์เต็มใจไปด้วย และมีการร่วมประเวณีกับผู้เยาว์เกิดขึ้น แนวคำพิพากษาของศาลฎีกาไทยวินิจฉัยกรณีดังกล่าวว่า การพาเด็กไปเลี้ยงดูเป็นภริยาไม่เป็นการพาผู้เยาว์ไปเพื่อการอนาจาร[86] จึงไม่เป็นการกระทำความผิดตามมาตรา 319 อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้กระทำการพาผู้เยาว์ไปเลี้ยงเป็นภริยา ผู้กระทำต้องมีพฤติการณ์ที่แสดงให้ศาลเห็นว่าจำเลยมีเจตนาเลี้ยงดูผู้เสียหายจริงจังไม่ใช่การพาผู้เยาว์ไปเพื่อหาความสุขชั่วคราว[87] หรือจำเลยมีภริยาอยู่แล้วแล้วพาผู้เสียหายไปในฐานชู้สาว

จึงกล่าวสรุปได้ว่า ความผิดฐานพรากเด็กหรือพรากผู้เยาว์ ตามมาตรา 317 ถึงมาตรา 319 เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองอำนาจปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครอง และผู้ดูแลที่มีเหนือตัวเด็กหรือผู้เยาว์จากการกระทำที่กระทบหรือล่วงล้ำต่อการใช้อำนาจปกครองดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ ลักษณะการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ที่เป็นความผิดอาญาสามารถแบ่งออกเป็นห้าลักษณะ ได้แก่ การพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปโดยปราศจากเหตุอันสมควร ตามมาตรา 317 วรรคหนึ่ง การพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเพื่อการหากำไรหรือเพื่อการอนาจาร ตามมาตรา 317 วรรคสาม การพรากผู้เยาว์ไปโดยผู้นั้นไม่เต็มใจไปด้วย ตามมาตรา 318 วรรค

---

[76] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 30) 231.

[77] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13041/2553.

[78] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 30) 232.

[79] ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี (เชิงอรรถ 37) 306.

[80] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5117/2562 และ 7290/2558.

[81] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4426/2548.

[82] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 775/2548.

[83] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6910/2562 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6370/2555.

[84] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2245/2537

[85] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 30) 235.

[86] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1262/2513, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2328/2522 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1038/2534 อ้างใน ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และรณกรณ์ บุญมี (เชิงอรรถ 37) 307.

[87] ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี (เชิงอรรถ 37) 307.

หนึ่งการพรากผู้เยาว์ไปโดยผู้นั้นไม่เต็มใจไปด้วยเพื่อการหากำไรหรือเพื่อการอนาจาร ตามมาตรา 318 วรรคสาม และการพรากผู้เยาว์ไปเพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจารโดยผู้นั้นเต็มใจไปด้วย ตามมาตรา 319

4. การพิจารณาการพรากในกรณีการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก

ความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่ถูกสร้างขึ้นในการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กเป็นส่วนที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงทางอารมณ์และความรู้สึกระหว่างผู้กระทำกับผู้ถูกล่อลวง[88] ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้กระทำได้รับความไว้วางใจจากบุคคลดังกล่าว และทำให้ผู้ถูกล่อลวงรู้สึกปลอดภัยและการลดความระมัดระวังตัวหรือการระแวงภัยเมื่อที่อยู่กับผู้กระทำ[89] อันทำให้ผู้กระทำสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจนั้นทำให้ตนเองอยู่กับเด็กโดยลำพังหรือสามารถอยู่ประชิดตัวเด็ก เพื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้ในหลายกรณี อาทิ เด็กวิ่งมาหาและกอดผู้กระทำทุกครั้งที่เจอกัน เด็กขึ้นรถไปกับผู้กระทำไปเพราะเข้าใจว่าผู้กระทำจะไปส่งที่บ้านตามปกติ บิดาของเด็กไหว้วานผู้กระทำอาบน้ำให้เด็ก หรือผู้กระทำขออนุญาตยายของเด็กพาเด็กไปนอนเล่นที่บ้านตนเอง เป็นต้น อีกทั้งความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างผู้กระทำกับเด็กทำให้ผู้กระทำกลายเป็นผู้มีอิทธิพลเหนือเด็ก[90] ซึ่งสามารถชักจูงหว่านล้อมหรือก่อให้เด็กเป็นผู้กระทำการใด[91] อันทำให้ผู้กระทำได้อยู่กับเด็กโดยลำพัง ตลอดจนทำให้เด็กยินยอมร่วมประเวณีหรือยอมให้ผู้กระทำแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศได้[92] เช่น การทำให้เด็กเข้าใจว่าผู้กระทำจะยอมเลี้ยงดูหากเด็กยอมหนีออกจากบ้านมาอยู่กับผู้กระทำ เด็กสามารถมานอนเล่นที่ห้องผู้กระทำได้ทุกเมื่อ หรือทุกครั้งที่เด็กมาหาผู้กระทำจะได้รับขนมหรือของเล่นกลับบ้าน เป็นต้น

การตระเตรียมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กเกิดขึ้นหลายรูปแบบ[93] การหาโอกาสหรือการทำให้ตนเองอยู่กับเด็กโดยลำพังเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้กระทำสามารถล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้โดยไม่มีผู้อื่นพบเห็นการกระทำ จึงทำให้ผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กหลายรายสร้างหรือหาโอกาสที่ทำให้ตนเองอยู่กับเด็กโดยลำพังเพื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก รวมถึงการใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารทางออนไลน์ในการสนทนากับเด็กเป็นการส่วนตัวและเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ความซับซ้อนของการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก วิธีการแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดหรือรูปแบบการใช้กลวิธีชักจูงเด็กโดยอาศัยความมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของเด็ก ทำให้การหาโอกาสอยู่กับเด็กโดยลำพังของผู้กระทำเกิดขึ้นหลากหลายรูปแบบ ในส่วนนี้จึงเป็นการศึกษาและวิเคราะห์การหาโอกาสอยู่กับเด็กโดยลำพังของผู้กระทำภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กกับการตีความการกระทำที่เป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ตามแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาไทย เพื่อปรับใช้ความผิดฐานพรากเด็กหรือผู้เยาว์ มาตรา 317 ถึงมาตรา 319 ตามประมวลกฎหมายอาญากับกรณีดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

[88] Suzi McAlpine (เชิงอรรถ 13).

[89] Piotr Sztompka (เชิงอรรถ 14).

[90] Lorena Levano (เชิงอรรถ 7).

[91] Connie Mitchell (เชิงอรรถ 16).

[92] Anna Marie Mcalinden, *Grooming' and the sexual Abuse of children; Institutional, Internet, and Familial Dimension* (Oxford university press, 2012) 90-140.

[93] เพิ่งอ้าง.

1) ผู้กระทำมีการกระทำที่เป็นการพาเด็กจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง โดยมีเจตนาให้เด็กหรือผู้เยาว์ออกจากจุดหรือสถานที่นั้น ๆ โดยไม่จำกัดระยะทางหรือระยะเวลาการพราก เช่น ขับรถไปรับเด็กที่บ้าน[94] พาเด็กไปที่บ้านตนเอง[95] จูงมือหรืออุ้มเด็กไป ฉุดกระชากหรือลากเด็ก[96] หรือหลอกให้เด็กไปกับตนเอง[97] การกระทำเหล่านี้เป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ออกจากการปกครองหรือการดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กของผู้กระทำ ซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้การใช้อำนาจปกครองหรือการดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลถูกกระทบกระเทือน

2) ผู้กระทำเป็นผู้ชักชวน นัดหมายหรือเรียกให้เด็กมาหาตนเอง คำพิพากษาของศาลฎีกาไทยบางส่วนวินิจฉัยให้การชักชวนไม่ใช่การพรากเด็กหรือผู้เยาว์[98] แนวคำพิพากษาของศาลนี้พิจารณาความเป็นอิสระของเด็กในการตัดสินใจตอบรับหรือปฏิเสธคำชักชวนร่วมการชักชวนของผู้กระทำ กล่าวคือ แม้ผู้กระทำจะมีการชักชวนเด็กให้มาหาตนเอง แต่เด็กยังมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจได้ด้วยตนเองต่อการตอบรับหรือการปฏิเสธคำชักชวนนั้น การชักชวนจึงไม่ถือเป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์

ในกฎหมายของประเทศอังกฤษ กำหนดให้การกระทำใดที่เป็นต้นเหตุให้เด็กออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเป็นลักษณะการกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับการพรากเด็ก ได้แก่ ความผิดฐานพรากเด็กออกจากการดูแล (Abduction of children in care etc.) มาตรา 49 (c)[99] ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก (Children Act 1989) กำหนดให้การชักจูงหรือการยั่วยุให้เด็กออกจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเป็นการกระทำความผิด และความผิดฐานพรากเด็กโดยบิดามารดา (Offence of abduction of child by parent , etc.) ตามกฎหมายพรากเด็ก (Child Abduction Act 1984) กำหนดให้การชักจูงให้เด็กอยู่กับตนเองหรืออยู่กับบุคคลอื่นเป็นลักษณะการพราก ตามมาตรา 1 ประกอบมาตรา 3[100] นอกจากนี้การติดต่อสื่อสารกับเด็ก เพื่อพบเด็กภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก โดยผู้กระทำมีเจตนากระทำทางเพศต่อเด็กระหว่างหรือภายหลังจากการพบ ถูกกำหนดให้เป็นความผิดฐานพบเด็กภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก (Meeting a child following sexual grooming etc.) ตามกฎหมายความผิดทางเพศ (Sexual Offences Act 2003)[101] ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองเด็กจากการกระทำที่ต่อเนื่องจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กโดยเฉพาะ

เมื่อพิจารณาความเป็นอิสระของเด็กต่อการตอบรับหรือปฏิเสธคำชักชวนของผู้กระทำในบริบทของการกระทำภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก องค์ประกอบสามส่วนอันเกิดขึ้นจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก ความสัมพันธ์ใกล้ชิด ความไว้วางใจและการมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของเด็กเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตอบรับคำเชื้อเชิญของเด็กมากกว่าการปฏิเสธ[102] และหากผู้กระทำครอบงำทางความผิดของเด็ก จนทำให้เด็กปราศจากความเป็นอิสระในการตัดสินใจด้วยตัวเองและจำต้องมาหาผู้กระทำ[103] ซึ่งเป็นการใช้การมีอิทธิพลเหนือเกินไปกับเด็กเพื่อให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าว การกระทำในลักษณะนี้เป็นการใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมรูปแบบหนึ่ง[104] การชักชวนหรือการก่อให้เด็กเดินทางมาพบผู้กระทำโดยอาศัยความสัมพันธ์ใกล้ชิดหรือมีอิทธิพล

---

[94] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2220/2565, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 167/2565, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6370/2555 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 210/2554.

[95] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2996/2566

[96] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3431/2563 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7841/2552

[97] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4426/2548.

[98] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3106/2564, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 19979/2555 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 94/2560.

[99] Children Act 1989 article 49 (c).

[100] Child Abduction Act 1984 article 1 and article 3.

[101] Sexual Offences Act 2003 article 15.

[102] Connie Mitchell (เชิงอรรถ 16).

[103] เพิ่งอ้าง.

[104] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 30) 192.

เหนือการตัดสินใจของเด็กซึ่งเกิดจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก แม้ในบางกรณีเด็กตัดสินใจด้วยตนเอง แต่การตัดสินใจของเด็กอาจอยู่ภายใต้การครอบงำหรือการมีอิทธิพลเหนือของผู้กระทำ ดังนั้น ในกรณีที่เป็นการชักชวน เชื้อเชิญหรือการก่อให้เด็กเดินทางมาหาตนเองภายหลังการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กหรือในกรณีที่ผู้กระทำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กหรือเป็นบุคคลที่เด็กคุ้นเคย เพื่อตระเตรียมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ผู้เขียนมีความเห็นว่า ควรพิจารณาการกระทำและเจตนาของผู้กระทำร่วมกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำและเด็ก[105] หากผู้กระทำอาศัยความสัมพันธ์ใกล้ชิดหรือแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์นั้นก่อให้เด็กมาหาตนเอง เพื่อตระเตรียมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือเป็นส่วนที่ทำให้ผู้กระทำสามารถล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้โดยปราศจากผู้อื่นพบเห็น[106] การเรียก ชักชวน การเชื้อเชิญหรือการกระทำในลักษณะอื่นใดอันก่อให้เด็กมาหาผู้กระทำ และการกระทำนั้นเป็นอุบายที่ทำให้ผู้กระทำได้อยู่กับเด็กโดยลำพังเพื่อกระทำทางเพศต่อเด็ก การกระทำเหล่านี้ควรเป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์

3) ผู้กระทำเข้าไปเด็กในบ้านหรือห้องพักของเด็ก ตามแนวคำพิพากษาของศาลไทยในบางคดีวินิจฉัยว่าการเข้าไปหาเด็กในห้องของเด็กไม่เป็นการพราก[107] เพราะผู้กระทำไม่มีการพาเด็กหรือแยกเด็กออกจากอำนาจปกครองดูแลของบิดามารดา แต่หากการเข้าไปในห้องพักของเด็กผู้กระทำล็อกประตูห้อง การกระทำดังกล่าวเป็นการพราก[108] เพราะผู้กระทำมีการกระทำที่เป็นการขัดขวางการใช้อำนาจปกครองหรือการดูแลเด็กของบิดามารดาผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก

การเข้าไปในบ้านหรือห้องพักของเด็กโดยมีเจตนากระทำทางเพศต่อเด็กถือเป็นความผิดฐานบุกรุกโดยมีเจตนากระทำทางเพศ (Trespass with intent to commit a sexual offence) ตามกฎหมายความผิดทางเพศของประเทศอังกฤษ[109] แต่ไม่เป็นความผิดฐานการพรากเด็กออกจากการดูแล ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก เว้นแต่การเข้าไปในห้องพักของเด็ก ผู้กระทำจะมีการกระทำที่เป็นการกันเด็กออกจากผู้ดูแล ซึ่งการกันเป็นการกระทำที่ถูกกำหนดให้เป็นความผิดฐานพรากเด็กออกจากการดูแล มาตรา 49 (B)[110]

เมื่อพิจารณาการเข้าออกบ้านหรือห้องพักของเด็กในกรณีที่ผู้กระทำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กหรือกับบุคคลในครอบครัวของเด็ก จนได้รับความไว้วางใจและทำให้ผู้กระทำสามารถเข้าออกบ้านหรือห้องพักของเด็กได้อย่างอิสระ รวมถึงในกรณีที่ผู้กระทำพักอาศัยร่วมกับเด็กในบ้านหลังดังกล่าว ความไว้วางใจที่ผู้กระทำได้รับจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กทำให้ผู้กระทำสามารถกระทำการสิ่งใดในบ้านของเด็กหรือเข้าออกบ้านหรือห้องพักของเด็กได้อย่างอิสระ โดยปราศจากการระแวงภัยหรือการเฝ้าระวังภัยจากบุคคลในครอบครัวของเด็ก[111] จึงทำให้ผู้กระทำสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากความไว้วางใจดังกล่าวทำให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังในบ้านหรือห้องพักของเด็ก รวมถึงฉวยโอกาสขณะที่ตนเองอยู่กับเด็กโดยลำพังล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ประกอบกับความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างผู้กระทำกับบุคคลในครอบครัวของเด็กหรือกับเด็ก ผู้กระทำอาจมีสถานะเป็นผู้มีอำนาจหรืออิทธิพลเหนือเด็ก ซึ่งสามารถควบคุมหรือชักจูงเด็กด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ ดังนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในกรณีที่ผู้กระทำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กหรือกับบุคคลในครอบครัวของเด็ก การเข้าไปในห้องพักหรือบ้านของเด็ก โดยมีมูลเหตุชักจูงใจเพื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กอันเป็นการกระทำที่กระทบต่อการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก[112] แม้ผู้กระทำไม่ได้มีการกระทำที่เป็นการขัดขวาง กันหรือแยกเด็กออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กอย่างชัดเจน แต่การกระทำ

[105] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11520 - 11521/2557.

[106] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 532/2563 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11520-11521/2557.

[107] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 492/2565.

[108] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 156/2565.

[109] Sexual Offences Act 2003 article 63.

[110] Children Act 1989 article 49 (c).

[111] Piotr Sztompka (เชิงอรรถ 14).

[112] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 30), 218.

ดังกล่าวเป็นการล่วงล้ำต่อการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก ควรถือเป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์

4) เด็กหรือผู้เยาว์เดินทางมาหาผู้กระทำ หรือผู้กระทำสนับสนุนการเดินทางของเด็กหรือผู้เยาว์เพื่อมาหาตนเอง ในกรณีที่เด็กหรือผู้เยาว์มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้กระทำ การอยู่ด้วยกันระหว่างผู้กระทำกับเด็กโดยลำพังเกิดขึ้นจากความปรารถนาของเด็กเอง โดยผู้กระทำไม่ได้เป็นผู้ก่อหรือชักชวนให้เด็กเดินทางมาหาตนเองแต่อย่างใด และการเดินทางออกจากบ้านของเด็กหรือผู้เยาว์เพื่อมาหาผู้กระทำไม่ทำให้การปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลสิ้นสุดลง[113] เด็กหรือผู้เยาว์ยังคงอยู่ภายใต้การปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล ตราบเท่าที่ผู้นั้นยังคงเอาใจใส่และดูแลเด็กหรือผู้เยาว์นั้นอยู่[114] แนวคำพิพากษาของศาลฎีกาไทยวินิจฉัยเกี่ยวกับการกระทำของผู้กระทำในกรณีที่เด็กมาหาผู้กระทำและถูกผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศ แบ่งออกเป็นสองลักษณะ ได้แก่ ในกรณีที่เด็กเป็นผู้มาหาผู้กระทำเองและถูกเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ณ สถานที่หรือจุดที่ผู้กระทำพบเด็ก และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้กระทำเหนี่ยวรั้งเด็กเอาไว้ ผู้กระทำไม่มีการกระทำที่เป็นการพรากเด็ก[115] และในกรณีที่เด็กเป็นผู้มาหาผู้กระทำ โดยผู้กระทำรู้และฉวยโอกาสจากการที่เด็กมาหาตนเองล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ศาลฎีกาของไทยมีคำพิพากษาให้การกระทำของจำเลยในลักษณะดังกล่าวเป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์โดยปริยาย[116] ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้กระทำเป็นผู้สนับสนุนการเดินทางของเด็ก โดยมีเจตนาให้เด็กออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อฉวยโอกาสจากสถานการณ์ดังกล่าวล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก คำพิพากษาของศาลฎีกาไทยวินิจฉัยให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นการพรากเด็ก เช่น โอนเงินค่าเดินทางให้เด็ก[117] หรือจองที่พักค้างคืนให้แก่เด็ก[118] เป็นต้น เมื่อพิจารณาในบริบทของการกระทำภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำและเด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดหรือคุ้ยเคยกัน การเดินทางของเด็กเพื่อมาพบผู้กระทำสามารถเกิดขึ้นได้ เมื่อผู้กระทำรู้และสนับสนุนการเดินทางของเด็กเพื่อให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพัง โดยมีเจตนาล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือฉวยโอกาสจากการที่เด็กเดินทางมาหาตนเอง ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ผู้กระทำได้อยู่กับเด็กโดยลำพังล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรตีความให้การกระทำในลักษณะข้างต้นเป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์

ในกฎหมายคุ้มครองเด็กของประเทศอังกฤษ การอำนวยความสะดวกหรือสนับสนุน การเดินทางของเด็กในกรณีที่เด็กมาหาตนเอง ไม่เป็นกระทำความผิดฐานพรากเด็กออกจากการดูแล มาตรา 49 ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก[119] แต่หากการสนับสนุนหรือการอำนวยความสะดวกแก่การเดินทางของเด็กของผู้กระทำเป็นการก่อหรือชักจูงให้เด็กแยกจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล การกระทำดังกล่าวจะเป็นความผิดฐานพรากเด็กออกจากการดูแล มาตรา 49 ตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก[120] อย่างไรก็ตาม การสนับสนุนให้เด็กเดินทางมาหาตนเอง โดยมีเจตนากระทำความผิดทางเพศต่อเด็กเป็นความผิดฐานจัดให้มีหรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก มาตรา 14 ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดทางเพศ และเป็นการกระทำความผิดฐานพบเด็กภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจาร มาตรา 15[121] ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดทางเพศของประเทศอังกฤษ

---

[113] คณพล จันทน์หอม (เชิงอรรถ 30), 213-214.

[114] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2492/2552.

[115] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2982/2562.

[116] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9829/2556, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7673/2551, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2492/2552 และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2547.

[117] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 20100/2555.

[118] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1055/2555.

[119] Children Act 1989 article 49 (c).

[120] เพิ่งอ้าง.

[121] Sexual Offences Act 2003 article 14 and article 15.

5) การสนทนาเนื้อหาทางเพศกับเด็ก การชักชวนให้เด็กแสดงอนาจาร[122] หรือการให้เด็กถ่ายภาพเปลือยของตนเองผ่านการสนทนาทางช่องทางออนไลน์[123] เพื่อยั่วยุหรือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศของเด็ก การกระทำในลักษณะข้างต้นยังไม่ปรากฏในแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาไทยเกี่ยวกับการวินิจฉัยการกระทำที่เป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ เมื่อพิจารณาการกระทำดังกล่าวในกรณีที่เกิดขึ้นภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก การสนทนาเนื้อหาทางเพศกับเด็กเป็นลักษณะการกระทำที่ผู้กระทำเจตนาปลุกเร้าความสนใจทางเพศหรือกระตุ้นความต้องการทางเพศของเด็ก อันเป็นการตระเตรียมการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กหรือการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการชักชวนให้เด็กแสดงอนาจารหรือถ่ายภาพเปลือยส่งผ่านทางการสนทนาทางช่องทางออนไลน์เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กผ่านช่องทางออนไลน์รูปแบบหนึ่ง[124]

เมื่อพิจารณาการกระทำในแต่ละส่วน ทั้งสามการกระทำเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นผ่านการสนทนาทางช่องทางออนไลน์ โดยส่วนใหญ่ผู้กระทำจะใช้ช่องทางติดต่อส่วนตัวในการสนทนากับเด็ก ซึ่งเป็นช่องทางสนทนาที่ปราศจากผู้อื่นแทรกแซงระหว่างการสนทนาและสามารถสนทนากับเด็กได้ทักเวลา แม้กระทั่งในขณะที่เด็กที่อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในบ้านหรือระหว่างการทำกิจกรรมอื่น เมื่อพิจารณาการใช้อำนาจปกครองของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก ผู้เขียนมีความเห็นว่า บิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กยังสามารถใช้อำนาจปกครองหรือดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ได้ตามปกติในขณะที่เด็กหรือผู้เยาว์สนทนากับผู้กระทำ หากใช้การตีความการพรากเด็กหรือผู้เยาว์โดยเคร่งครัด หมายถึง การกระทำในเชิงกายภาพที่เป็นการพาหรือการแยกเด็กออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก การสนทนาเนื้อหาทางเพศกับเด็กไม่ถึงขนาดที่จะเป็นการกระทำอันกระทบต่อการใช้อำนาจปกครองของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้เยาว์ และในกรณีที่เป็นการชักชวนให้เด็กแสดงอนาจารหรือถ่ายภาพเปลือยส่งผ่านการสนทนาทางช่องทางออนไลน์ ซึ่งเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่เด็กและแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก หากใช้การตีความแบบเคร่งครัดตามข้างต้นการกระทำดังกล่าวไม่ถือเป็นการพาหรือแยกเด็กออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก

การสนทนาเนื้อหาทางเพศกับเด็กและการชักชวนให้เด็กแสดงอนาจารหรือผลิตภาพอัน ไม่เหมาะสมในเชิงทางเพศ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานพรากเด็กตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น และไม่เป็นการกระทำความผิดฐานพรากเด็กตามความผิดฐานพรากเด็กในมาตรา 49 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก[125] ของประเทศอังกฤษ แต่การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดเกี่ยวกับการกระทำทางเพศต่อเด็ก ในประเทศญี่ปุ่น การสนทนาเนื้อหาทางเพศหรือการชักชวนให้เด็กแสดงอนาจารหรือผลิตภาพอันไม่เหมาะสมในเชิงทางเพศ เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ตามกฎหมายควบคุมและการลงโทษการกระทำเกี่ยวกับการค้าประเวณีและสื่อลามกอนาจารเด็กและการให้ความคุ้มครองเด็ก (Act on Regulation and Punishment of Acts Relating to Child Prostitution and Child Pornography, and the Protection of

---

[122] การแสดงอนาจาร หมายถึง การกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางยั่วยุหรือกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ทางเพศหรือก่อให้เกิดกำหนด ดู กรรญดา เกิดศรี, ‘ขอบเขตความรับผิดเกี่ยวกับการแสดงอนาจารในกฎหมายไทย’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2560) 12.

[123] ‘ด.ญ.11 ปี ถูกมิจฉาชีพหลอกดูดวง ถ้าอยากเป็นหมอ ต้องส่งรูปโป๊ ผ่านไป 2 ปี แบล็กเมล์โพสต์ประจาน’ (3 Plus News, 13 กุมภาพันธ์ 2566) <https://ch3plus.com/news/social/morning/334267> สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2567 และ ‘เหยื่อเด็กสาวเพียบ! 2 หนุ่มหื่นหลอกเด็กถ่ายโป๊ แลกไอเทมเกม ขายกลุ่มลับ’ (เดลินิวส์,5 กุมภาพันธ์ 2567) <https://www. dailynews.co.th/news/735069/> สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2567.

[124] Disrupting Harm in Thailand, ‘โครงการวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศเด็กทางออนไลน์’ (2562) 35.

[125] Children Act 1989 article 49 (c).

Children) มาตรา 3-2[126] และเป็นการกระทำความผิดฐานสนทนาเนื้อหาทางเพศกับเด็ก ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดทางเพศ[127]ของประเทศอังกฤษ

บทสรุป

การหาโอกาสให้ตนเองได้อยู่กับเด็กโดยลำพังเป็นขั้นตระเตรียมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กส่วนใหญ่มักกระทำ เพื่อให้ตนเองสามารถล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยสะดวกและไม่มีผู้อื่นพบเห็นการกระทำนั้น ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กใช้กลวิธีล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก การหาโอกาสอยู่กับเด็กโดยลำพังมักเกิดขึ้นโดยอาศัยความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์ดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ อาทิ หว่านล้อมชักจูงให้เด็กเดินทางมาหาตนเอง นัดหมายให้เด็กไปพบในสถานที่ต่าง ๆ ขับรถมารับเด็กที่บ้าน เข้าไปหาเด็กในห้องพักของเด็กหรือโอนเงินช่วยค่าเดินทางของเด็ก จากการศึกษาการตีความการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ตามแนวคำพิพากษาของศาลไทย เพื่อวิเคราะห์การหาโอกาสอยู่กับเด็กโดยลำพังโดยอาศัยความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์ข้างต้น พบว่า การกระทำที่เป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ตามแนวคำพิพากษาของศาลไทยส่วนใหญ่เป็นการกระทำทางกายภาพที่สะท้อนเจตนาพรากเด็กหรือผู้เยาว์อย่างชัดเจน อาทิ การฉุดกระชากแขน การอุ้ม การจูงแขนเด็กหรือการขับรถมารับเด็ก ซึ่งเป็นการพาเด็กออกจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งหรือมีการเคลื่อนย้ายตัวเด็ก หรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการกันหรือเหนี่ยวรั้งไม่ให้เด็กไปหาบุคคลอื่น แต่ในกรณีที่ผู้กระทำก่อให้เด็กมาหาตนเองด้วยวิธีการอื่นใด การเข้าไปหาเด็กในห้องพักหรือบ้านพัก หรือการสนับสนุนการเดินทางของเด็ก ยังคงมีความลักลั่นในการตีความการพรากเด็กหรือผู้เยาว์กับกรณีดังกล่าว และในบางคดีศาลตีความการพรากจากการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กของจำเลย เมื่อพิจารณาการหาโอกาสให้ตัวเองอยู่กับเด็กโดยลำพัง โดยผู้กระทำเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กหรือกับบุคคลในครอบครัวของเด็กซึ่งเกิดจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก ความไว้วางใจที่ผู้กระทำได้รับจากเด็กหรือจากบุคคลในครอบครัวของเด็กและสถานะความมีอำนาจเหนือหรืออิทธิพลเหนือเด็กของผู้กระทำ ทำให้การหาโอกาสอยู่กับเด็กโดยลำพังอาจเกิดขึ้นโดยวิธีการต่าง ๆ โดยผู้กระทำไม่ได้ลงมือกระทำทั้งหมด หรืออาศัยการกระทำของเด็กทำให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าว ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีข้อความเห็นว่า การตีความการพรากเด็กหรือผู้เยาว์นอกเหนือจากการพิจารณาการกระทำและเจตนาของผู้กระทำเป็นสำคัญ ควรพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำกับเด็กหรือบุคคลในครอบครัวของเด็กและการอาศัยความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์หรือการอาศัยความมีอำนาจเหนือหรืออิทธิพลเหนือเด็กทำให้เกิดสถานการณ์ดังกล่าว แม้ในบางกรณีการอยู่กับเด็กโดยลำพังของผู้กระทำจะเกิดจากกระทำของเด็ก แต่หากผู้กระทำมีส่วนร่วมในการกระทำนั้นโดยเป็นผู้ก่อให้เด็กเดินทางมาหาตนเอง หรือสนับสนุนการเดินทางของเด็กโดยมีเจตนาล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก การกระทำดังกล่าวควรเป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ รวมถึงในกรณีที่ผู้กระทำเข้าไปหาเด็กในห้องพักหรือบ้านของเด็ก โดยอาศัยความไว้วางใจอันเกิดจากความสัมพันธ์ แม้ผู้กระทำไม่ได้มีการกันหรือแยกเด็กออกจากบุคคลอื่น การเข้าไปหาเด็กในห้องส่วนตัวหรือบ้านพักของเด็ก โดยอาศัยความไว้วางใจจากความสัมพันธ์เพื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นการล่วงล้ำต่อการปกครองดูแลของบิดามารดาผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก การกระทำดังกล่าวควรอยู่ในขอบเขตของการพรากเด็กหรือผู้เยาว์

การสนทนาผ่านช่องทางออนไลน์กับเด็กเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้กระทำสามารถปฏิสัมพันธ์กับเด็กโดยตรงและโดยลำพัง การสนทนาผ่านช่องทางออนไลน์ถูกนำมาใช้ในกระบวนการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็กและการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กภายหลังจากการล่อลวงเพื่อการอนาจารเด็ก โดยเฉพาะการสนทนาเนื้อหาทางเพศกับเด็กเพื่อปลุกเร้าหรือกระตุ้นความสนใจทางเพศของเด็ก เพื่อตระเตรียมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

[126] Act on Regulation and Punishment of Acts Relating to Child Prostitution and Child Pornography, and the Protection of Children article 3-2.

[127] Sexual Offences Act 2003 article 14 and article 15.

และการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กผ่านช่องทางออนไลน์ด้วยการชักชวนให้เด็กแสดงอนาจารหรือถ่ายภาพเปลือยส่งให้ผู้กระทำ หากใช้การตีความการพรากเด็กหรือผู้เยาว์โดยเคร่งครัดให้หมายถึงเฉพาะการกระทำในทางกายภาพที่มีลักษณะเป็นการพาเด็กไปจากหรือแยกเด็กออกจากการปกครองดูแลของบิดามารดาผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก การสนทนาผ่านทางช่องทางออนไลน์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กจะไม่อยู่ในขอบเขตของการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ดังกล่าว ดังนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การใช้การตีความการพรากเด็กหรือผู้เยาว์โดยเคร่งครัดเหมาะสมแล้ว และไม่ควรมีการตีความการพรากเด็กหรือผู้เยาว์โดยขยายขอบเขตการกระทำให้รวมถึงการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียแก่เด็ก เพื่อให้การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กผ่านช่องทางออนไลน์เป็นการพรากเด็กหรือผู้เยาว์ แต่ควรมีการกำหนดความผิดอาญาเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็กผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มเติม เพื่อให้ความคุ้มครองเด็กจากการกระทำดังกล่าวและลงโทษผู้กระทำที่แสวงหาผลประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

บรรณานุกรม

หนังสือ

ภาษาไทย

คณพล จันทน์หอม, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิด เล่ม 2* (พิมพ์ครั้งที่ 8, วิญญูชน 2565).

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และ รณกรณ์ บุญมี, *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคความผิดและลหุโทษ* (พิมพ์ครั้งที่ 19 วิญญูชน 2565).

ประสพสุข บุญเดช, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัว แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์* (พิมพ์ครั้งที่ 17, สำนักอบรมศึกษากฎหมายแหงเนติบัณฑิตยสภา 2552).

-- *หลักกฎหมายครอบครัว* (พิมพ์ครั้งที่ 21, วิญญูชน 2565).

ไพโรจน์ กัมพูสิริ, *คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ครอบครัว (พิมพ์*ครั้งที่ 9, แก้ไขเพิ่มเติม, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560).

ภาษาต่างประเทศ

Anna Marie Mcalinden, *Grooming' and the sexual Abuse of children; Institutional, Internet, and Familial Dimension* (Oxford university press 2012).

Georgia M Winters and Elizabeth L Jeglic, *Sexual Grooming: Integrating Research, Practice Prevention, and Policy* (Kindle edn, Springer 2022).

Piotr Sztompka, *Trust A Sociolofical Theory* (Cambridge university press 1999).

บทความ

ภาษาต่างประเทศ

Dennis Howitt, 'Pornography and the pedophile: Is it criminogenic? (1995) 1 British Journal of Medical Psychology.

Johan Zaaiman, 'Power and Influence: Assessing the Conceptual Relationship' (2020) Koers - Bulletin for Christian Scholarship <https://doi.org/10.19108/KOERS.85.1.2466> สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2566.

Paul Ashton and others, 'Grooming: Psychological, Physical and Community' (2019) Virtus Online 1-2 <https://files.ecatholic.com/20307/documents/2019/10/2019_10%20VIRTUS%20Monthly%20Bulletin.pdf?t=1571160927000> สืบค้นเมื่อ 5 ธันวาคม 2565.

Rick Bigwood, 'Undue Influence in the house of Lords: Principles and Proof' (2002) 65 The Modern Law Review.

งานวิจัย

ภาษาไทย

Disrupting Harm in Thailand, 'โครงการวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศเด็กทางออนไลน์' (2562).

วิทยานิพนธ์

ภาษาไทย

กรรญดา เกิดศรี, ‘ขอบเขตความรับผิดเกี่ยวกับการแสดงอนาจารในกฎหมายไทย’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2560).

นัดดาภา จิตต์แจ้ง, ‘การคุ้มครองเด็กกับการใช้อำนาจปกครองทางพฤตินัย’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2563).

พศวัตร ฉัตรจุฬานนท์, ‘ความผิดฐานพรากเด็กและพรากผู้เยาว์: ศึกษากรณีผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายเป็นเด็ก’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2562).

วิวรรณ เพชรรัตน์, ‘ความหมายของการกระทำอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา’ (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2561).

เว็บไซต์
ภาษาไทย

--, ‘ด.ญ.11 ปี ถูกมิจฉาชีพหลอกดูดวง ถ้าอยากเป็นหมอ ต้องส่งรูปโป๊ ผ่านไป 2 ปี แบล็กเมล์โพสต์ประจาน’ *3* (Plus News, 13 กุมภาพันธ์ 2566) <https://ch3plus.com/news/social/morning/334267> สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2567.

--, ‘สลด เพื่อนยาย เอามือถือล่อ ข่มขืน ด.ช.สองพี่น้องนานร่วม 2 ปี’ (ไทยรัฐ,3 พฤศจิกายน 2566) <https://www.thai rath.co.th/news/crime/2737848> สืบคืนเมื่อ 6 พฤษภาคม 2567.

--, ‘หนุ่มหลอกด.ญ. 8 ขวบ อ้างจะพาไปซื้อขนม ก่อนข่มขืนในห้องน้ำศูนย์เด็กเล็กฯ’ (ช่องสาม, 21 มกราคม 2566) <https: //ch3plus.com/news/crime/ch3onlinenews/330782> สืบคืนเมื่อ 6 พฤษภาคม 2567.

--, ‘เหยื่อเด็กสาวเพียบ! 2 หนุ่มหื่นหลอกเด็กถ่ายโป๊ แลกไอเทมเกม ขายกลุ่มลับ’ (เดลินิวส์, 5 กุมภาพันธ์ 2567) <https://www. dailynews.co.th/news/735069/> สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2567.

ภาษาต่างประเทศ

--, ‘Child sexual exploitation and grooming’ (Victoria state government) <https://www.education.vic.gov.au/school/teachers/health/childprotection/Pages/expolitationgrooming.aspx> สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2566.

Ahna Ballonoff Suleimana and K Paige Harden, ‘The importance of sexual and romantic development in understanding the developmental neuroscience of adolescence’ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc /articles/PMC698 7970/> สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2564.

Connie Mitchell, ‘Undue influence: Manipulation and Exploitation in sex trafficking, Cults and Gangs’ (Freedom’s hope Counseling) <https://freedomshopecounseling.com/wp-content/uploads/2020/06/Conference-Handout.pdf> สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564.

Kayla Tricaso, ‘Understanding Grooming in Adult Relationships’ (Modern intimacy) <https://www.modernintimacy.com/understanding-grooming-in-adult-relationships/> สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2564.

Lorena Levano ‘Understanding the role of trust in online grooming’ <https://www.researchgate.net/publication/343945150_Understanding_the_role_of_trust_in_online_grooming> สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2564.

Suzi McAlpine, ‘The two types of trust you need to build with your team (and three ways to go about it)’ (Suzi McAlpine The art of Leadership) <https://suzimcalpine.com/the-two-types-of-trust-you-need-to-build-with-your-team-and-three-ways-to-go-about-it/> สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2564.

คำพิพากษา

ภาษาไทย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1262/2513.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2328/2522.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1605/2523.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3465/2532.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1038/2534.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2245/2537.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2879/2540.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2858/2540.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6207/2541.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1258/2542.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 854/2545.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3718/2547.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2547.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 775/2548.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4426/2548.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7673/2551.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2982/2552.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2492/2552.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7841/2552.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13041/2553.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 210/2554.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1055/2555.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6370/2555.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 10284/2555.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11196/2555.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 19979/2555.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 20100/2555.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9829/2556.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12665/2556.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11520 - 11521/2557.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7290/2558.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 94/2560.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8767/2561.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4388/2562.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5117/2562.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6910/2562.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 523/2563.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1607/2563.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1843/2563.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3431/2563
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3106/2564.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 156/2565.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 167/2565.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 492/2565.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2220/2565.
คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2996/2566.